

Ügyiratszám: NAIH-2329- /2021.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

jelentése

az Innovációs és Technológiai Minisztérium által részlegesen teljesített, OTKA pályázatokkal kapcsolatos adatigénylésre vonatkozóan

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) írt levelében a bejelentő azt kifogásolta, hogy az Innovációs és Technológiai Minisztérium (a továbbiakban: ITM) nem teljeskörűen teljesítette a 2020. évben benyújtott és elbírált OTKA (Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok) pályázatokkal kapcsolatos alábbi adatokra vonatkozó adatigénylését:

1. azoknak a szakértőknek a listája, akik az elbírálási folyamatban az egyes bizottságok számára ténylegesen írtak szakértői véleményeket;
2. a javasolt sorrendet tükröző pályázatcím listák, amit az egyes bizottságok az OTKA főkuratóriuma elé terjesztettek;
3. a javasolt sorrendet tükröző pályázatcím listák, amit az OTKA főkuratóriuma a minisztérium elé terjesztett;
4. azok a sorrendet tükröző pályázatcím listák, amik a minisztérium döntését tükrözik;
5. az államigazgatási rendszerben mozgó levelek, feljegyzések és értekezleti jegyzőkönyvek, amelyek közrejátszottak abban, hogy az utóbbi két lista sorrendje nem azonos.

Az ITM csak a 4. pontban feltüntetett adatokat bocsátotta az adatigénylő rendelkezésére.

Az ügyben a Hatóság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) a) pontja alapján vizsgálatot indított.

A Hatóság megkeresésére adott válaszában az ITM kifejtette, hogy az adatigénylés 1. és 2. pontjában kért adatok a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal kezelésében vannak. A Hatóság elfogadta az ITM indoklását, mivel az Infotv. 26. § (1) bekezdése értelmében a közfeladatot ellátó szervek olyan közérdekű adatot nem kötelesek kiadni, amely nincs a kezelésükben.

Az adatigénylés 3. pontjában a bejelentő azt a javasolt sorrendet tükröző pályázatcím listát kérte, amelyet az OTKA főkuratóriuma az ITM elé terjesztett. Az ITM a kért adatok nyilvánosságának korlátozását az adatigénylőnek küldött levelében az Infotv. 27. § (6) bekezdésére hivatkozva azzal indokolta, hogy megismerésük az ITM jövőbeni törvényes feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné. A Hatóság az ITM-től többször is annak részletes kifejtését kérte, hogy az igényelt adatok nyilvánossága hogyan akadályozná az ITM működését a már elbírált vagy a jövőben elbírálendő pályázatok kapcsán. Az ITM azonban válaszát nem támasztotta alá

részletes indoklással, csak arra hivatkozott, hogy a kért adatok azért nem adhatók ki, mert az ITM jövőbeni törvényes feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné, valamint a jövőbeni eljárások tisztaságát veszélyeztetné, ha a szakértői csoportok tagjainak egyéni, vagy kollektív szakmai véleménye nyilvános diszkusszió tárgyát képezné. Az adatigénylő nem kérte a szakértői csoportok tagjainak egyéni véleményét. A javasolt sorrendet tükröző pályázati cím lista tekinthető a szakértői csoportok kollektív szakmai véleményének. Az ITM azonban nem fejtette ki, hogy a jövőbeni eljárások tisztaságát pontosan hogyan veszélyeztetné az, ha az adatigénylő által kért, javasolt sorrendet tükröző pályázati cím lista nyilvános diszkusszió tárgyát képezné.

A bejelentő adatigénylésének 5. pontjában azokat a leveleket, feljegyzéseket és értekezleti jegyzőkönyveket is kérte, amelyek közrejátszottak abban, hogy az ITM döntését tükröző pályázati címlista nem egyezik meg az OTKA főkuratóriuma által az ITM elé terjesztett pályázati címlistával. A Hatóság kérte ezen dokumentumok megküldését a vizsgálat eredményes lefolytatása érdekében, az ITM azonban ennek a kérésnek nem tett eleget. Kifejtette ugyanakkor, hogy a napi operatív munkával járó belső levelezések megismerése az ITM jövőbeni törvényes feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, és ezzel együtt az ott dolgozóknak a döntések előkészítése során történő szabad véleménykifejtését, valamint a munka hatékonyságát veszélyeztetné. Az Infotv. 27. § (6) bekezdésének idézésén túl azonban nem támasztotta alá állításait az ITM.

A Hatóság álláspontja az ügyben a következő volt.

Az Infotv. 3. § 5. pontja kimondja, hogy *„közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat”*. Az adatigénylő által kért adatok tehát közérdekű adatok, mivel az ITM kezelésében vannak és közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkeztek.

Az Infotv. 3. § 6. pontja szerint *„közérdekből nyilvános adat: a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli”*.

Az Infotv. 26. § (1) bekezdése alapján *„az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot - az e törvényben meghatározott kivételekkel - erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse”*.

Az Infotv. 27. § (6) bekezdése szerint *„a döntés megalapozását szolgáló adat megismerésére irányuló igény - az (5) bekezdésben meghatározott időtartamon belül - a döntés meghozatalát követően akkor utasítható el, ha az adat további jövőbeli döntés megalapozását is szolgálja, vagy az adat megismerése a közfeladatot ellátó szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné”*.

Az Infotv. 30. § (5) bekezdése kimondja, hogy *„Ha a közérdekű adat megismerése iránti*

igény teljesítésének megtagadása tekintetében törvény az adatkezelő mérlegelését teszi lehetővé, a megtagadás alapját szűken kell értelmezni, és a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítése kizárólag abban az esetben tagadható meg, ha a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél”.

Magyarország Alaptörvényének 39. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok”.

A közpénzekből nyújtott támogatások (a továbbiakban: Knyt.) átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény is azt a jogalkotói akaratot tükrözi, hogy a közpénzekből finanszírozott pályázatok odaítélésének teljes folyamata átlátható legyen a nyilvánosság számára. A Knyt. 3. § (1) bekezdése kimondja, hogy „Közérdekből nyilvános a pályázati kiírást előkészítő, a pályázatot kiíró, a támogatási döntést előkészítő és a támogatási döntést meghozó szerv vagy személy által a pályázattal, a pályázati eljárással, a támogatási döntéssel összefüggésben kezelt, közérdekű adatnak és különleges adatnak nem minősülő adat”. A Knyt. indoklása továbbá kifejti, hogy „a közélet tisztaságának és átláthatóságának egyik legeredményesebb eszköze a nyilvánosság, a legteljesebb adatnyilvánosság érdekében a törvény egyértelművé teszi a támogatásokkal kapcsolatos adatkezelési szabályokat. Ennek érdekében a törvény alapján közérdekből nyilvános minden olyan adat, amelyet a támogatási döntés meghozatalának teljes folyamata során a pályázati kiírást előkészítő, a pályázatot kiíró, a támogatási döntést előkészítő és a támogatási döntést meghozó szerv vagy személy kezel”.

A fenti célt tükrözi az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 56/D. § (1) bekezdése is, amikor elrendeli, hogy „Közérdekből nyilvános a pályázati kiírást előkészítő, a pályázatot kiíró, a támogatási döntést előkészítő és a döntéshozó személy, testület által a pályázattal, a pályázati eljárással, a támogatási döntéssel összefüggésben kezelt, közérdekű adatnak és különleges adatnak nem minősülő adat”.

Az ITM nem vitatta, hogy a kért adatok közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatnak minősülnek.

Az adatigénylés 3. pontja

Az adatigénylés 3. pontjában a bejelentő azt a javasolt sorrendet tükröző pályázati cím listát kérte, amelyet az OTKA főkuratóriuma az ITM elé terjesztett.

A Hatóság álláspontja szerint az ITM azon rövid magyarázata, amely szerint a szakértői csoportok kollektív szakmai véleményéről kialakuló nyilvános diszkusszió a jövőbeni eljárások tisztaságát veszélyeztetné nem elegendő az Infotv. 27. § (6) bekezdése alapján történő nyilvánosság-korlátozás igazolásához. Az Alkotmánybíróság, a bíróságok és a Hatóság gyakorlata is következetes abban, hogy a „nyilvánosság-korlátozási okra való formális hivatkozás, a korlátozás tartalmi indokoltságának kétségtelen bizonyítása nélkül a közérdekű adatok megismeréséhez való jog alaptalan, s így szükségtelen korlátozásának minősül¹”. Az ITM azonban nem bizonyította részletesen és pontosan, hogy az adatigénylő által kért javasolt sorrendet tükröző pályázati cím listák nyilvános megvitatása hogyan vezetne a jövőbeni eljárások tisztaságának veszélyeztetéséhez.

Annak bemutatása, hogy a vizsgált ügyben a kért adatok nyilvános diszkussziója hogyan

¹ 6/2016. (III. 11.) AB határozat, Indokolás [40]

vezetne a jövőbeni eljárások tisztaságának veszélyeztetéséhez azért is lett volna különösen fontos, mert a közügyek megvitatása a véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlását valósítja meg, amely az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint éppen hogy az átláthatóságot, a közügyek visszaélés és részrehajlás nélküli intézését biztosítja: „A Nemzeti hitvallás értelmében: „[v]alljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi”. Ennél fogva a polgárait szolgáló demokratikus állam működésének egészével, általánosságban a közfeladatok ellátásával kapcsolatos alaptörvényi követelmény tehát az átláthatóság és a közélet tisztasága, valamint a közügyek méltányos, visszaélés és részrehajlás nélküli intézése. A véleménynyilvánításhoz való jog biztosítása mellett, illetve azon keresztül a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való alapvető jog végeredményben e fenti követelmény érvényre juttatására hivatott”². A véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlásának az alapja pedig a közérdekű adatok rendelkezésre bocsátása.

A bíróságok gyakorlata is azt támasztja alá, hogy a pályáztatási eljárások során kezelt adatokról a döntések megszületését követően nem lehet általánosságban kimondani, hogy nyilvánosságuk a jövőbeni eljárások tisztaságát veszélyeztetné. A Kúria Pfv.IV.21.498/2013/5. sz. ítéletében az állami földhaszonbérlet-pályázatokra vonatkozó adatok nyilvánosságáról ugyanis azt állapította meg, hogy mivel a pályázatok értékelési szempontjai objektívek, következetesek és azokhoz a szempontokhoz a döntést hozó szerv a jövőben is ragaszkodni kíván, „az alperes által következetesnek deklarált előkészítési tevékenység megismerése az alperes tevékenységét érdemben nem befolyásolja, sőt az alperes működésébe vetett közbizalom erősítésére is alkalmas lehet”, ezért a döntés-előkészítésre való hivatkozást nem fogadta el az adatkiadási igény megtagadására. Ezzel az ítéletével a Kúria hatályában fenntartotta a Fővárosi Törvényszék 70.P.23.379/2012. sz. ítéletét, amely úgy foglalt állást, hogy „mindenképpen feltételezni kell az alperes pályáztatási és szerződéskötési tevékenységével kapcsolatban a megfelelő szakmaiságot, jogszerűséget és következetességet. [...] Ebből következően a pályázatok elbírálása, előkészítése, múltbeli módszerének megismerése nem vezethet az alperes működésének befolyásolásához. Önmagában az a körülmény, hogy bizonyos személyek vagy körök kritizálják az alperesi eljárásokat, nem veszélyezteti az alperes szerint is következetes döntés-előkészítő álláspont szabad kifejtését”.

Ameddig tehát nem sikerül ennek ellenkezőjét bizonyítani – ahogyan a jelen ügyben is –, addig az ITM eljárásáról kialakuló nyilvános diszkusszió az adatigénylés teljesítését kellene, hogy alátámassza, hiszen a véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlása – amelynek alapja az információ – az átláthatóság és a közügyek tisztaságának követelményét juttatja érvényre. A Hatóság osztja a Kúria álláspontját abban, hogy amennyiben objektív szempontok szerint és következetesen születtek és fognak születni a döntések, akkor azok nyilvános megvitatása nem befolyásolhatja hátrányosan a döntéshozatalt. Az ITM nem bocsátott a Hatóság rendelkezésére olyan információt, amelyből a Hatóság ettől eltérő következtetést vonhatott volna le.

A Hatóság felszólítására küldött válaszában az ITM a kért adatok nyilvánossága korlátozásának további indokaként előadta, hogy a pályázatcímek jelentős hányadánál a cím által behatárolt kutatási irányból vagy a címben foglalt kulcsszavakból egyértelműen beazonosítható a pályázat benyújtójának személye. A rangsorokat tükröző pályázatcím listák közzététele így számos esetben a pályázatot benyújtó kutatókról tesz közzé olyan információkat, amelyekkel – például egy rangsor végi helyezés esetén – egyes pályázók személye kerül méltatlan helyzetbe szűkebb vagy szélesebb szakmai körök előtt.

A Hatóság ugyanakkor megállapította, hogy az ITM az adatigénylésnek azon részét teljesítette, amely azokra a sorrendet tükröző pályázatcím listákra vonatkozott, amelyek az

² 21/2013. (VII. 19.) AB határozat [33]

ITM döntését tükrözik. Ezeken a listákon szerepeltek a sikertelen pályázatok is, tehát már nyilvános a pályázati címek – beleértve a sikertelen pályázatok is – teljes köre, ezért a bejelentő által kért lista kiadásának nem lehet akadálya a nem nyertes pályázók személyes adatainak védelme, hiszen a sikertelen pályázatok címeit az ITM maga adta ki az adatigénylőnek. Továbbá a Knyt. 3. § (1) bekezdése alapján „*Közérdekből nyilvános a pályázati kiírást előkészítő, a pályázatot kiíró, a támogatási döntést előkészítő és a támogatási döntést meghozó szerv vagy személy által a pályázattal, a pályázati eljárással, a támogatási döntéssel összefüggésben kezelt, közérdekű adatnak és különleges adatnak nem minősülő adat*”. A nem nyertes pályázók kért adatai is megfelelnek ezeknek a szempontoknak, tehát a pályázattal, a pályázati eljárással, a támogatási döntéssel összefüggésben kezeli azokat a pályázatot kiíró, a támogatási döntést előkészítő és a támogatási döntést meghozó szerv, azaz az ITM. A Fővárosi Ítéltábla Pf. 20.753/2016/4. sz. ítéletében ezzel összhangban kifejti, hogy „*a nyertes és vesztes pályázatok egységesen reprezentálják az alperes döntési tevékenységét és annak eredményét*”.

Az ITM a Hatóság felszólítására küldött válaszában a kért adatok nyilvánossága korlátozásának indokaként arra is hivatkozott, hogy a pályázatok elbíráló szakértői testület számára visszatartó erőt jelentene a közreműködésével meghozott rangsorok nyilvánossága. Az ITM által az adatigénylőnek megküldött pályázaticím lista is a szakértői testületek közreműködésével készült, ezért a Hatóság nem tudta elfogadni az ITM indoklását.

Az adatigénylés 5. pontja

A bejelentő adatigénylésének 5. pontjában azokat a leveleket, feljegyzéseket és értekezleti jegyzőkönyveket kérte, amelyek közreajtszottak abban, hogy az ITM döntését tükröző pályázati címlista nem egyezik meg az OTKA főkuratóriuma által az ITM elé terjesztett pályázati címlistával.

Az Infotv. 54. § (1) a) pontja úgy rendelkezik, hogy a Hatóság a vizsgálat során a vizsgált adatkezelő kezelésében levő, a vizsgált üggyel összefüggésbe hozható összes adatot megismerheti, arról másolatot készíthet, és az összes ilyen iratba - ideértve az elektronikus adathordozón tárolt iratokat is - betekinthez, illetve azokról másolatot kérhet. Az Infotv. 54. § (2) bekezdése alapján pedig a vizsgált adatkezelő a Hatóság (1) bekezdése szerinti kérésének a Hatóság által megállapított határidőn belül köteles eleget tenni.

Az ITM azonban nem tett eleget a Hatóság kérésének és nem küldte meg az adatigénylés 5. pontjában kért adatokat. Ezért a Hatóságnak nem volt lehetősége megvizsgálni, hogy az adatigénylő által kért konkrét adatok nyilvánossága valóban korlátozható-e az Infotv. 27. § (6) bekezdése alapján. Azonban a következő általános megállapítások az igényelt dokumentumok vizsgálata nélkül is megtehetők.

Az ITM azzal indokolta a kért adatok nyilvánosságának korlátozását, hogy a napi operatív munkával járó belső levelezések megismerése az ITM jövőbeni törvényes feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, és ezzel együtt az ott dolgozóknak a döntések előkészítése során történő szabad véleménykifejtését, valamint a munka hatékonyságát veszélyeztetné. Az Infotv. 27. § (6) bekezdésének idézésén túl azonban nem támasztotta alá állításait az ITM.

Az ITM válaszában hivatkozott az Alkotmánybíróság 34/1994. (VI.24.) AB határozatára, amely kifejti, hogy „*az akaratnyilvánosság a közbülső munkaanyagokra nem, hanem csak a végeredményre vonatkozik*”. Ugyanakkor az Alkotmánybíróságnak azt a több határozatában is megnyilvánuló következetes gyakorlatát sem lehet figyelmen kívül hagyni, amely szerint részletesen és pontosan meg kell indokolni, hogy hogyan lehetetlenítené el az illetéktelen befolyástól mentes, független, hatékony köztisztviselői munkát a kért adat – és nem teljes

dokumentum – nyilvánossága: „[45] A döntés megalapozását szolgáló adat nyilvánossága a fentiekből is következő szigorú követelmények fényében korlátozható. Abból, hogy az igényelt adat döntés megalapozását szolgálja, önmagában még nem következik kényszerítően a közérdekű adat nyilvánosságtól történő elzárás. A jelen esetben nem vizsgált szabályozás alapján az adatkezelő szerv vezetőjének döntésétől függ, hogy az ilyen adat kiadását megtagadja-e vagy sem. Amennyiben az adatkezelő szerv a közérdekű adat kiadásának megtagadása mellett dönt, ezt a korábban tárgyalt, továbbá a jelen határozat rendelkező részének 2. pontjába foglalt alkotmányos követelmények érvényesülése érdekében megfelelően indokolni köteles. Ennek az indokolásnak egyrészt ki kell terjednie arra, hogy pontosan milyen folyamatban lévő eljárásban meghozandó döntés megalapozását szolgálja a kiadni kívánt közérdekű adat, másrészt arra is, hogy a közérdekű adat kiadása mennyiben befolyásolja a szóban forgó döntés meghozatalát, vagyis, hogy az megghiúsítaná-e a döntés hatékony végrehajtását vagy ellehetetlenítené-e az illetéktelen befolyástól mentes, független, hatékony köztisztviselői munkát [vö. 12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004, 217, 226-227.].

[46] A korábban tárgyalt elv, amely szerint a főszabály a közérdekű adatok nyilvánossága különösen is hangsúlyosan jelenik meg a nyilvánosságkorlátozásnak abban az esetben, amikor az az adatkezelő szerv mérlegelésének függvénye. E mérlegelésnek figyelembe kell vennie a fenti követelmények érvényesülését, s azt is, hogy e szempontokat adott esetben a bírósági eljárás során a bíróság felülvizsgálhatja. A közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog érvényesülése érdekében nem tekinthető az Alaptörvénnyel összhangban állónak az olyan korlátozás, amely egy adatot vagy egy egész dokumentumot végérvényesen elvon a nyilvánosság elől, illetve amely egy dokumentumot annak tartalmától függetlenül, teljes egészében nyilvánosságkorlátozás alá helyez. A fentiek alapján tehát a dokumentum egésze - a tartalmától függetlenül - nem minősíthető döntést megalapozó adatként³.

Azok a levelek, feljegyzések és értekezleti jegyzőkönyvek is közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat tartalmaznak, amelyek közreajtszottak abban, hogy az ITM döntését tükröző pályázati címlista nem egyezik meg az OTKA főkuratóriuma által az ITM elé terjesztett pályázati címlistával. Annak ellenére, hogy a kért dokumentumokban szereplő adatok az ITM – az OTKA főkuratóriuma által javasolt sorrend megváltoztatására vonatkozó – döntésének megalapozását szolgálták, nem automatikus a nyilvánosság korlátozásának lehetősége. Dokumentumonként meg kellett volna indokolni, hogy az adott dokumentumból melyek azok az adatok, amelyek nyilvánossága ellehetetlenítené az illetéktelen befolyástól mentes, független, hatékony köztisztviselői munkát és az adott adat nyilvánossága hogyan vezetne erre az eredményre.

A Hatóság álláspontja szerint amennyiben azon adatok nyilvánosságát korlátozzák, amelyek a pályázatok elbírálásának módszerére, az elbírálás szempontjaira, valamint a nyertes pályázatok értékelésére vonatkoznak, nem teljesülhet a közpénzek kezelésének átláthatóságára vonatkozó, Alaptörvényben lefektetett alapelv. A bírói gyakorlat is hasonlóan foglal állást: „több határozatban megnyilvánuló elv, hogy a pályázatok elbírálási módszerének megismerése nem veszélyezteti a következetes döntéselőkészítő álláspont szabad kifejtését (pl. Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.207/2013/4.)”⁴. Valamint itt is érvényes a Kúria azon megállapítása, hogy „az alperes által következetesnek deklarált előkészítési tevékenység megismerése az alperes tevékenységét érdemben nem befolyásolja, sőt az alperes működésébe vetett közbizalom erősítésére is alkalmas lehet”⁵.

Azoknak a leveleknek, feljegyzéseknek és értekezleti jegyzőkönyveknek, amelyek közreajtszottak abban, hogy az ITM döntését tükröző pályázati címlista nem egyezik meg az

³ 21/2013. (VII. 19.) AB határozat

⁴ Fővárosi Ítéltábla Pf.20.753/2016/4.

⁵ Kúria Pfv.IV.21.498/2013/5.

OTKA főkuratóriuma által az ITM elé terjesztett pályázati címlistával, azon részei tehát, amelyek a pályázatok elbírálásának módszerére, az elbírálás szempontjaira, valamint a nyertes pályázatok értékelésére vonatkozó adatokat tartalmaznak, a fentiek alapján nem vonhatók el a nyilvánosság elől. A döntések megalapozására szolgáló adatok nyilvánossága jól megindokolt esetekben korlátozható. Azonban jelen esetben a kért adatok nyilvánosságához azért is fűződik jelentős közérdek, mert az OTKA főkuratóriuma által javasolt sorrend – ezáltal a szokásos eljárásrend – megváltoztatása a közvéleményt és a tudományos közösséget is élénken foglalkoztatta, és a kért adatok az eljárás átláthatóságának nélkülözhetetlen forrásai jelen pályázati eljárásban, különös tekintettel az értekezletek jegyzőkönyveire. A Hatóság ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a döntés megalapozására szolgáló dokumentumokból csak a pályázatok elbírálásának módszerére, az elbírálás szempontjaira, valamint a nyertes pályázatok értékelésére vonatkozó adatokat kell kiadni, és azok közül is csak azokat, amelyek az OTKA főkuratóriuma által javasolt sorrendtől való eltéréseket magyarázzák.

Az ITM a Hatóság felszólítására küldött válaszában előadta, hogy a napi operatív munkával járó belső levelezések megismerése az ott dolgozóknak a döntések előkészítése során történő szabad véleménykifejtését, valamint a munka hatékonyságát veszélyeztethetné. Az ITM álláspontja szerint nem várható el dolgozóitól, hogy szabadon, minden befolyástól mentesen fejtsek ki véleményüket, ha okkal számíthatnak arra, hogy minden szavukat és mondatukat a nyilvánosság fogja elemezni, akár kontextusból kiragadva, az előzmények és körülmények megalapozott ismerete nélkül.

A Hatóság álláspontja szerint a közfeladatot ellátó szervek feladat- és hatáskörében eljáró munkatársai okkal számíthatnak ha nem is arra, hogy minden szavukat a nyilvánosság fogja elemzeni, de arra mindenképp – hiszen az Alaptörvényben lefektetett alapelv –, hogy a közpénzből finanszírozott pályázatok elbírálásának módszerére, az elbírálás szempontjaira, valamint a nyertes pályázatok értékelésére vonatkozó adatok nyilvánosak lehetnek az általuk készített dokumentumokban, különösen akkor, ha azok a kért információk kizárólagos forrásai.

Mindezekre tekintettel a Hatóság megállapította, hogy az ITM megsértette a bejelentő közérdekű, valamint közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő jogát, amikor nem bocsátotta rendelkezésére azt a javasolt sorrendet tükröző pályázati címlistát, amelyet az OTKA főkuratóriuma az ITM elé terjesztett, továbbá a kért levelek, feljegyzések és értekezleti jegyzőkönyvek azon részeit, amelyek a pályázatok elbírálásának módszerére, az elbírálás szempontjaira, valamint a nyertes pályázatok értékelésére vonatkozó adatokat tartalmazzák.

Az előbb kifejtett megállapításaira tekintettel a Hatóság az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján felszólította az ITM-et, hogy a bejelentő részére haladéktalanul küldje meg azt a javasolt sorrendet tükröző pályázati címlistát, amelyet az OTKA főkuratóriuma az ITM elé terjesztett, továbbá a kért levelek, feljegyzések és értekezleti jegyzőkönyvek azon részeit, amelyek a pályázatok elbírálásának módszerére, az elbírálás szempontjaira, valamint a nyertes pályázatok értékelésére vonatkozó adatokat tartalmazzák. Mivel az ITM nem tett eleget a Hatóság felszólításaiban foglaltaknak, a Hatóság az Infotv. 58. § (2) bekezdés d) pontja alapján további intézkedésként az Infotv. 59. § (3) bekezdése alapján ezt a jelentést teszi közzé honlapján.

Budapest, 2021. július 02.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár